

TAHTA NOTLARI

Şematikleşmiş Konu Anlatımı

HAKİMLİK / HMGS

İDARİ YARGILAMA USUL
HUKUKU

Metin KAYA

2026

1. Baskı

T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı'nın bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN: 978-625-90435-9-3

HÂKİMLİK / HMGS TAHTA NOTLARI İDARİ YARGILAMA USUL HUKUKU

Metin KAYA

Yayın Yönetmeni

Metin KAYA

Dizgi - Tasarım

İmtiyaz Yayınları Dizgi Grafik Ekibi

Öneri ve Düşünceleriniz İçin

E-posta: info@imtiyazkitap.com

Web: www.imtiyazkitap.com

www.imtiyazonlineegitim.com

Baskı: 1. Baskı

ARCS Matbaacılık: İskitler / Ankara

Matbaa Sertifika Nu: 49427

© Bu kitabın her türlü yayın hakkı **İmtiyaz Yayınları**'na aittir. Yayınevinin yazılı izni olmadan, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da foto-kopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

İDARİ YARGILAMA USUL HUKUKU	1
İDARİ YARGI KURULUŞLARI	6
İDARİ YARGIDA DAVA TÜRLERİ	28
DAVALARIN AÇILMASI VE YÜRÜTÜLMESİ	52
KANUN YOLLARI	58
KAYNAKÇA	76

www.imtiyazkitap.com

İDARİ YARGI GENEL ÖZELLİKLER

Türk İdari Yargısının Özellikleri

- Dayanağını anayasadan alır.
- Danıştay biçiminde örgütlenmiştir.
- Geniş görev ilkesi geçerlidir.
- Genel görevli mahkeme idare mahkemesidir.
- 3 dereceli örgütlenmiştir.

İdari Yargılamanın Özellikleri

- Yazılı yargılama usulü geçerlidir. İstisnai hallerde duruşma yapılır.
- Re'sen inceleme ilkesi geçerlidir. Yargı merci tarafların sunduğu delillere bağlı değildir.
- Tanık dinlenmez, yemine başvurulmaz.
- Keşif ve bilirkişiye başvurulabilir.

İdari Yargı Denetiminin Sınırları

- İdari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır.
- İdari Yargı yürütmenin görevinin yerine getirilmesini kısıtlayacak biçimde karar alamaz.
- İdari yargı idari işlem ve eylem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldırarak biçimde karar alamaz.

İDARİ YARGININ GÖREV ALANINA GİRMEYEN KONULAR

YASAMA ORGANININ İŞLEMLERİ

YASAMA İŞLEMLERİ

Yasama işlemi olan kanun ve yargı yolu açık olan parlamento kararlarına karşı açılacak davada yetkili mahkeme Anayasa Mahkemesidir. Yasama işlemleri idari yargının görev alanına girmez.

YASAMANIN İDARİ İŞLEMLERİ

Yasama organı tarafından yapılan ve yasama faaliyetine yardımcı nitelikteki işlemler idari yargının görev alanına girmektedir.

- Meclis Başkanlık divanı tarafından TBMM memurlarına yönelik yapılan işlemler
- Sayıştay üyelerinin aylık ve ödeneklerine yönelik yapılan işlemlere karşı açılacak davalar idari yargıda görülür.

YARGI ORGANININ İŞLEMLER

YARGISAL NİTELİKTEKİ İŞLEMLER

Yargı organının yargısal nitelikteki kararları idari yargının görev alanına girmez. İçtihadı birleştirme kurulu kararları ile Uyuşmazlık mahkemesi kararlarına karşı idari yargıda dava açılmaz.

YARGI ORGANLARININ İDARİ İŞLEMLERİ

Yargı organlarının kendi personellerine dair yaptığı işlemler idari yargının görev alanına girmektedir.

- Yargıtay Başkanlar Kurulunun işbölümü kararı
- Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bir hakimi meslekten çıkarması işlemine karşı açılacak davalar idari yargıda görülür.

İDARİ YARGININ GÖREV ALANINA GİRMEYEN KONULAR

KİT'LERİN FAALİYETLERİ

ÖZEL HUKUK SÖZLEŞMELERİ

İDARİ YARGININ GÖREV
ALANINA GİREN FAALİYETLERİ

Kendileriyle ilgili mevzuatın uygulanmasından veya hizmetin gerektirdiği faaliyetlerin amaca uygun olarak tanzim ve ifasına yönelik kararları idari karar niteliğinde olduğu için uyuşmazlık idari yargıda çözülür.

- Elektrik kablusunun düşmesi nedeniyle açılan davada görevli yargı yeri TEK kamu hizmeti niteliği ağır basan kurum olduğu için idari yargıdır.
- Türk Telekom AŞ tarafından 50 kontör karşılığı aylık sabit ücret alınmasına karşı açılan davada görevli yargı yeri idari yargıdır.

ADLİ YARGININ
GÖREV ALANINA GİREN
FAALİYETLERİ

- KİT'lerin üçüncü kişilerle ve günlük işlerinde ortaya çıkan uyuşmazlıklar adli yargının görev alanına girmektedir.
- KİT'lerin mal ve hizmet alımına ilişkin faaliyetleri adli yargının görev alanına girmektedir.

SÖZLEŞME İMZALANINCAYA
KADAR ORTAYA ÇIKAN
UYUŞMAZLIKLAR

Kamu ihalelerinde sözleşme imzalanıncaya kadar ortaya çıkan uyuşmazlıklar idari yargının görev alanına girmektedir. Bu kapsamda, ihale şartnamesini hazırlanmasında, ilan sürecinde kararın alınmasında ortaya çıkan uyuşmazlıklar idari yargıda çözülür.

SÖZLEŞME İMZALANDIKTAN
SONRA ORTAYA ÇIKAN
UYUŞMAZLIKLAR

- Kamu ihaleleri
- Yap İşlet
- Yap İşlet Devret sözleşmelerine karşı açılacak davalar adli yargının görev alanına girmektedir.

İDARİ YARGININ GÖREV ALANINA GİRMEYEN KONULAR

ABONMAN SÖZLEŞMELERİ

İDARİ PARA CEZALARI

SÖZLEŞMEDEN DOĞAN
YÜKÜMLÜLÜK

Su, doğalgaz aboneliği gibi sözleşmeler özel hukuk sözleşmesi niteliği taşıdığı için sözleşmeden doğan uyuşmazlılar adli yargıda görülür. Fatura borcunun ödenmemesi durumunda dava adli yargıda görülür.

TARİFE DEĞİŞİKLİKLERİ

İdare tarafından sunulan elektrik, doğalgaz su gibi hizmetlerin ücretlerine yönelik yapılan tek yanlı değişiklikler düzenleyici işlem niteliğinde olduğu için açılacak davalarda görevli yargı yeri idari yargıdır. Ankara Büyükşehir Belediye Meclisince alınan su ücretlerinin değişikliğine karşı açılacak davada görevli yargı yeri idari yargıdır.

ADLİ YARGININ
GÖREVİNE GİRENLER

Kabahatler Kanunu'na göre idari para cezalarına karşı yapılacak itirazlarda aksine bir hüküm bulunmadıkça görevli yargı yeri adli yargıdır. **15 gün** içinde **Sulh Ceza Hâkimliğine** itiraz edilir.

⚠ **DİKKAT**

İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali istemiyle birlikte idari yargı merciinde görülür.

İDARİ YARGININ GÖREV
ALANINA GİRENLER

- Çevre Kanunu uyarınca verilen para cezaları
- Petrol Kanunu uyarınca verilen para cezaları
- Düzenleyici denetleyici kuruluşlar tarafından verilen para cezaları
- Posta hizmetleri Kanunu uyarınca verilen para cezaları
- Tüketicinin Korunması Kanunu uyarınca verilen para cezaları
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca verilen para cezaları

İDARİ YARGININ GÖREV ALANINA GİRMEYEN KONULAR

KAMULAŞTIRMADAN DOĞAN
UYUŞMAZLIKLARADİ YARGININ GÖREV
ALANINA GİRENLER

- Bedel uyuşmazlıkları
- Kısmen kamulaştırmadan doğan uyuşmazlıklar
- Kamulaştırılan taşınmazın malikinin geri alma hakkından doğan uyuşmazlıklar.

İDARİ YARGININ GÖREV
ALANINA GİRENLER

Kamulaştırma işleminin iptaline karşı açılacak davalar **30 gün** içerisinde taşınmazın bulunduğu yer idare mahkemesinde açılır.

ADLİ YARGININ GÖREV ALANINA GİREN
DİĞER İŞLEMLER

- Fiili yol oluşturan işlemler
- İcra ve İflas Dairesi Görevlilerinin kusurlarından doğan uyuşmazlıklar
- Tapu siciline ilişkin davalar
- Nüfus kayıtlarına ilişkin davalar
- Kamu görevlilerine karşı açılacak davalar
- Vakıf üniversitelerinin akademik kadro dışında kalan personeline ilişkin uyuşmazlıklardan doğan davalar, öğrenci borçlarından doğan uyuşmazlıklar
- İdarenin taşıtlarının sebep olduğu kazalar
- İdarenin kusurundan kaynaklı özel taşıtların yaptığı kazalar
- Hizmet sözleşmesinden doğan davalar

DANIŞTAY

ÜYE SEÇİMİ

CUMHURBAŞKANI

- Üyelerin **dörtte biri Cumhurbaşkanı** tarafından seçilir.
- İdari görevlilerden Danıştay'a seçilecek üyelerin kamuda **15 yıl** çalışmış olması gerekir.
- Cumhurbaşkanı tarafında seçilen üyeler bütün dairelerde görev yapabilirler.

HÂKİMLER VE
SAVCILAR KURULU

- **Dörtte üçü HSK** tarafından idari yargı hakim ve savcıları arasından seçilir.
- İdari yargı hakim ve savcılarının Danıştay üyeliğine seçilebilmeleri için birinci sınıfa ayrıldıktan sonra en az **üç yıl** bu görevlerde başarı ile çalışmış olmaları ve birinci sınıfa ayrılma niteliğini kaybetmemeleri gereklidir.

ÜYELİKLERDE BOŞALMA

Danıştay'da boşalan üye sayısı **dördü bulunca**, dördüncü üyeliğin boşaldığı tarihten itibaren en geç **üç gün içinde** durum Danıştay Başkanlığınca, boşalan üyeliklerin idare veya vergi dairesi üyeliği olduğu da belirtmek suretiyle, Cumhurbaşkanlığına ve Adalet Bakanlığına duyurulur. Cumhurbaşkanı ve Hakimler ve Savcılar Kurulunca bu duyurudan sonra en geç **iki ay içinde** seçim yapılır.

ÜYELERİN NİTELİKLERİ

- İdari yargı hakim ve savcılığı
- Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Bakanlık, Bakan Yardımcılığı, müsteşarlık, müsteşar yardımcılığı, elçilik, valilik
- Generallik, amirallik
- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği
- Hakimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliği
- Genel ve katma bütçeli dairelerde veya kamu kuruluşlarında genel müdürlük veya en az bu derecedeki tetkik ve
- Teftiş kurul başkanlıkları ile düzenleyici ve denetleyici kurumların başkanlıkları
- Yükseköğrenim kurumlarında hukuk, iktisat, maliye, kamu yönetimi profesörlüğü
- Kamu kurum ve kuruluşlarının baş hukuk müşavirliği, birinci hukuk müşavirliği
- Hukuk hizmetleri başkanlığı ve hukuk işleri müdürlüğü

GÖREV SÜRELERİ VE
GÖREVİN SONA ERMESİ

- Üyelerin görev süresi **12 yıldır**. Bir kimse **iki defa seçilemez**.
- Danıştay meslek mensuplarından birinin ağır hapis, kasıtlı bir suçtan dolayı **altı ay veya daha fazla hapis** cezası ile **kesin** olarak hüküm giymesi halinde, görevi **kendiliğinden sona erer**.
- Görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği tam teşekküllü resmî sağlık kurulu raporuyla kesin olarak anlaşılan Danıştay meslek mensuplarının görevine son verilmesine **Başkanlar Kurulunca** karar verilir.

DANIŞTAY MESLEK MENSUPLARI

BAŞKAN

- Danıştay Başkanı, kendi üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir.
- Seçim, görev sürelerinin biteceği tarihten 15 gün önce veya diğer sebeplerle boşalma tarihinden itibaren 15 gün içinde yapılır. Çalışmaya ara verme süresi bu sürenin hesabında nazara alınmaz.
- Danıştay Başkanı seçilebilmek için 6 yıl süre ile Danıştay üyeliği yapmış olmak zorunludur.
- Görev süresi 4 yıldır. Süresi bitenler yeniden seçilebilir.
- Danıştay Başkanı, Danıştay Genel Kurulu ile İçtihatları Birleştirme Kuruluna, İdari İşler Kuruluna, idari ve vergi dava daireleri kurullarına, Yüksek Disiplin Kuruluna, Başkanlar Kuruluna ve Başkanlık Kuruluna başkanlık eder.
- Danıştay Genel sekreterini seçer.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI

- Danıştay Başsavcısı, kendi üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilirler.
- Danıştay Başsavcısı seçilebilmek için 6 yıl süre ile Danıştay üyeliği yapmış olmak zorunludur.
- Başsavcı, ilk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay'da görülen dava dosyalarını, esas hakkındaki düşüncelerini bildirmek üzere, uygun göreceği görev ayırımına göre savcılara havale eder.
- Olumlu görev uyuşmazlığı çıkartma yetkisine sahiptir.
- Kanun yararına bozma talebinde bulunma yetkisine sahiptir.
- İçtihadı birleştirme talebinde bulunabilir.

BAŞKANVEKİLİ VE DAİRE BAŞKANLARI

Danıştay başkanvekili ve daire başkanı seçilebilmek için üç yıl süre ile Danıştay üyeliği yapmış olmak zorunludur.

Başkanvekillerinin görevleri:

- Danıştay Başkanına ait görevlerden Danıştay Başkanı tarafından verilenleri yaparlar.
- Danıştay Başkanının yokluğunda kıdem sırasına göre ona vekillik ederler.
- Danıştay Başkanının katılmadığı kurullara başkanlık ederler.

DANIŞTAY ÜYELERİ HAKKINDA CEZALAR

DANIŞTAY ÜYELERİ HAKKINDA CEZALAR

- Danıştay üyelerinin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işlemiş bulundukları suçlardan dolayı, Danıştay Başkanının seçeceği bir daire başkanı ile iki üyeden oluşan bir kurul tarafından ilk soruşturma yapılır.
- Danıştay Başkanı hakkında soruşturma, kendisinin katılmayacağı Başkanlık Kurulunca seçilecek bir daire başkanı ile iki üyeden oluşan bir kurul tarafından yürütülür.
- Kurul, soruşturma sonunda düzenleyeceği fezlekeyi ve buna ilişkin evrakı Danıştay Başkanına, soruşturma Danıştay Başkanı hakkında ise fezlekeyi ve evrakı başkanvekiline verir. Bu husustaki dosya Danıştay Başkanı veya vekili tarafından gerekli karar verilmek üzere İdari İşler Kurulu Başkanlığına tevdi edilir. Bu Kurulun vereceği kararlar sanığa ve varsa şikâyetçiye tebliğ olunur.
- Yargılamanın men'i kararı kendiliğinden ve son soruşturmanın açılmasına dair kararlar itiraz üzerine İdari İşler Kurulu Başkan ve üyelerinin katılmayacağı Danıştay Genel Kurulunda incelenir. Danıştay Genel Kurulunun bu toplantılarında yeter sayı en az 31 dir. Toplantıda hazır bulunanlar çift sayıda ise en kıdemsiz üye toplantıya katılmaz.
- Verilen kararlara itiraz süresi bu kararın sanığa veya şikâyetçiye tebliğ tarihinden itibaren **10 gündür**.

DİSİPLİN KOVUŞTURMASI

Danıştay Başkanı, Başsavcısı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyelerin, yüksek hâkimlik vakar ve şerefi ile bağdaşmayan veya hizmetin aksamasına yol açan hal ve hareketleri görülür veya öğrenilirse haklarında disiplin kovuşturması yapılır. Yapılacak disiplin kovuşturması Yüksek disiplin kurulu tarafından yürütülür.

Uygulanacak Disiplin Cezaları

- Uyarma
- İstifaya davet
- Emekliliğini istemeye davet

Kararın Yerine Getirilmesi

İlgili, emekliliğini istemeye veya istifa etmeye dair olan karara, tebliğ tarihinden itibaren **bir ay içinde** uymazsa istifa etmiş sayılır. Bir aylık süre içinde ilgili izinli sayılır.

Disiplin Kararı Aleyhine Dava Açılması

İlgili, Yüksek Disiplin Kurulu kararının kendisine tebliğ tarihinden itibaren **15 gün içinde** bu karara karşı dava açabilir. Bu davalar, savunmaların alındığı veya cevap sürelerinin geçtiği tarihten itibaren **üç ay içinde** karara bağlanır. Çalışmaya ara verme süresi hesaba katılmaz.

DANIŞTAY GÖREVLERİ

İDARİ GÖREVLER

- Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirir.
- Kamu mallarının devri konusunda ortaya çıkan uyumsuzlukları çözmek. (Kamulaştırma Kanunu 30.madde)
- Belediye Kanunu ile Danıştay'a verilip idari davaya konu olmayan işleri karara bağlamak
- Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmalarına ilişkin mevzuat uyarınca görülecek işleri incelemek ve karara bağlamak

TEMYİZ GÖREVLERİ

Danıştay'ın temyiz mercii olarak görevi, bir hukuk kurallının uygulanmaması veya yanlış uygulanması şeklinde ortaya çıkan hukuka aykırılıkların denetimini yapmakla sınırlıdır.

İLK DERECE GÖREVLERİ

- Cumhurbaşkanı kararları
- Cumhurbaşkanınca çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri dışındaki düzenleyici işlemlere,
- Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere,
- Danıştay İdari Dairesince veya İdari İşler Kurulunca verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemlere,
- Birden çok idare veya vergi mahkemesinin yetki alanına giren işlere,
- Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları ile bu Kurulun görev alanı ile ilgili Danıştay Başkanlığı işlemlerine karşı açılacak iptal ve tam yargı davaları
- Hakimler ve Savcılar Kurulunun meslekten çıkarmaya ilişkin kararları
- Özelleştirme uygulamalarına ilişkin davalar
- Türk Petrol Kanunu uyarınca Bakanlık tarafından alınan başvuru, araştırma izni, arama ruhsatı ve işletme ruhsatından doğan haklara tesir eden kararlara karşı açılacak davalar,
- Tahkim yolu öngörülmeleyen kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davaları karara bağlar.
- Danıştay, belediyeler ile il özel idarelerinin seçimle gelen organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri hakkındaki istemleri inceler ve karara bağlar.

DANIŞTAY YAPISI

DAİRELER

İDARİ DAİRE

Danıştay'da bir tane idari daire bulunmaktadır. (1.Daire)

TEMYİZ GÖREVLERİ

9 dava dairesi bulunmaktadır. Bunlardan **3, 4, 7, 9. Daireler vergi dava dairesi** diğerleri ise idari dava daireleridir.

KURULLAR

- Genel Kurul
- İdari İşler Kurulu
- İçtihadı Birleştirme Kurulu
- İdari Dava Daireleri Kurulu
- Vergi Dava Daireleri Kurulu,
- Başkanlar Kurulu
- Başkanlık Kurulu
- Yüksek Disiplin Kurulu
- Disiplin Kurulu

DAİRELERİN ÇALIŞMA USULU VE GÖREVLERİ

- Her dairede bir başkan ve yeteri kadar üye bulunur. Heyetler bir başkan ve dört üyenin katılımıyla toplanırlar.
- Daireler arasındaki işbölümünü Başkanlık Kurulu belirler.

Dairelerin görevleri

- İlk derece sıfatıyla Danıştay'da görülen davalara bakar.
- İdare, Vergi ve Bölge İdare Mahkemelerinin temyiz yolu açık kararlarını temyizden inceler.

YARGISAL NİTELİKTE KARAR VEREN ORGANLARI

- Dava daireleri
- İçtihadı Birleştirme Kurulu
- İdari Dava Daireleri Kurulu
- Vergi Dava Daireleri Kurulu

ORGAN	YAPI	GÖREVLER	ÇALIŞMA USULÜ
GENEL KURUL	■ Danıştay başkanı, ■ Danıştay Başsavcısı, ■ Başkan vekilleri, ■ Daire başkanları, üyeler ■ Genel sekreterden	■ Başkanlık Kuruluna üye seçmek ■ Yüksek Disiplin kuruluna üye seçmek ■ İç tüzük ve yönetmelikleri kabul etmek ■ Uyuşmazlık mahkemesi, YSK, Anayasa Mahkemesi ve HSK'ye seçilecek üyeleri belirlemek	■ Genel Kurulun toplanma ve görüşme yeter sayısı Başkan ve üyeler tam sayısının yarısından fazlasıdır. ■ Kararlar çoğunlukla verilir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.
İDARİ İŞLER KURULU	■ İdari daire başkanı ■ Her takvim yılı başında Başkanlık Kurulunca idari daireden seçilecek 2 üye ■ Her dava dairesi başkan veya üyeleri arasından seçilecek 1 üye ■ Kurulun seçimle belirlenen üyeliklerinde boşalma olması hâlinde Başkanlık Kurulunca 30 gün içinde seçim yapılır.	■ İmtiyaz verilmesine ilişkin sözleşme ve şartlaşmaları, ■ Danıştay idari daire ve kurulları arasında çıkacak görev uyuşmazlıklarını, ■ Yukarıda yazılı olanlardan başka idari dairelerden çıkan işlerden Danıştay Başkanının havale edeceği işleri, ■ Memur yargılamasıyla ilgili dairece birinci derecede verilen soruşturma izni verilmemesi (men'i muhakeme) kararlarını kendiliğinden, lüzumu muhakeme kararlarını (soruşturma izni verilmesi ise itiraz üzerine, inceler ve gereğine göre karar bağlar veya düşüncesini bildirir. İlgili daire kurulun bozma kararına uymak zorundadır.	■ Bu Kurula Danıştay Başkanı veya başkanvekillerinden biri başkanlık eder. ■ Toplanma ve görüşme yeter sayısı 9 dur. ■ Memurların yargılanması ile ilgili işlerin görüşülmesinde, incelenmekte olan kararı veren daire başkan ve üyeleri toplantıya katılamazlar. Bu toplantılarda toplanma ve görüşme yeter sayısı 7' dir. ■ Kararlar oyçokluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

ORGAN	YAPI	GÖREVLER	ÇALIŞMA USULÜ
İDARİ VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU	- İdari dava dairelerinin başkanları - Her idari dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen 2 asıl ve iki yedek üyeden oluşur - Vergi dava dairelerinin başkanları - Her vergi dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen 3 asıl ve 3 yedek üyeden oluşur	- Bölge İdare mahkemelerinden verilen ısrar kararlarını, - İdari dava ve vergi dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları, temyizden inceler. - Danıştay dava dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak aldığı yürütmeyi durdurma kararlarına karşı 7 gün içinde yapılan itirazları kesin olarak karara bağlar. - Dava dairelerinde ikiden fazla üye reddedildiğinde red sebeplerini inceler. 8. dairenin yerel yönetim organlarının organlık sıfatını kaybetmelerine ilişkin kararlarına karşı itirazları 1 ay içinde karara bağlar.	- Dava daireleri kurullarına Danıştay Başkanı veya vekillerinden biri; bunların yokluğunda daire başkanlarından en kıdemlisi başkanlık eder. - Toplantı ve görüşme yeter sayısı İdari Dava Daireleri Kurulu için on beş, Vergi Dava Daireleri Kurulu için ise on birdir. - İdari dava daireleri ile vergi dava dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak verdikleri kararların temyiz veya itiraz yoluyla incelenmesinde ve iki dava dairesinin birlikte yapacağı toplantıda verilen kararların incelenmesinde, bu dairelerde karara katılmış olanlar idari ve vergi dava daireleri kurullarında bulunamazlar. - Bu toplantılarda hazır bulunanlar çift sayıda olursa en kıdemsiz üye kurula katılamaz. - Bu kurullarda kararlar oyçokluğu ile verilir.
İÇTİHADİ BİRLEŞTİRME KURULU	- Danıştay Başkanı, - Başsavcı, - Başkanvekilleri, - Dava daireleri başkanları ve üyeleri	Dava dairelerinin veya idari ve vergi dava daireleri kurullarının kendi kararları veya ayrı ayrı verdikleri kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık görüldüğü veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi gerekli görüldüğü takdirde, Danıştay Başkanının havalesi üzerine, Başsavcının düşüncesi alındıktan sonra işi inceler ve lüzumlu görürse, içtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkında karar verir.	- Toplanma ve görüşme yeter sayısı en az 31'dir. - Esas hakkındaki kararlar birinci toplantıda kurul üye sayısının salt çoğunluğuyla bu toplantıda karar yeter sayısı oluşmaz ise ikinci toplantıda katılanların salt çoğunluğuyla alınır. - Danıştay başkanı, başsavcı, daireler ile DDK birleştirme isteyebilir. - Kurulun, içtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkındaki kararları, gönderildikleri tarihten itibaren bir ay içerisinde Resmi Gazete'de yayımlanır.

ORGAN	YAPI	GÖREVLER	ÇALIŞMA USULÜ
BAŞKANLAR KURULU	Danıştay Başkanının başkanlığında, ■ Başsavcı, ■ Başkan vekilleri ■ Daire başkanlarından oluşur.	■ Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını ■ Ayrı yargı çevresinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyuşmazlıklarda ve bağlantılı davalarda mercii tayinini, inceler ve gereğine göre karar verir düşüncesini bildirir ■ Görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği tam teşekküllü resmî sağlık kurulu raporuyla kesin olarak anlaşılan Danıştay meslek mensuplarının görevine son verilmesine Başkanlar Kurulunca karar verilir. ■ Başkanlar Kurulunca verilen kararlar kesindir. ■ Başkanlık Kurulu kararlarına karşı 7 gün içinde Başkanlar Kuruluna itiraz edilebilir. Başkanlar Kurulu kararları aynen onaylayabileceği gibi değiştirerek de onaylayabilir. Başkanlar kurulunun itiraz üzerine verdiği kararlar kesindir. (2016 değişikliği)	■ Daire başkanının mazereti halinde, Kurula, dairenin en kıdemli üyesi katılır. ■ Kararlar oy çokluğu ile verilir. ■ Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır ■ Başkanlar Kurulu, Danıştay Başkanının davetiyle toplanır. ■ Başkanlar Kurulunun kararları kesin olup bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz.

ORGAN	YAPI	GÖREVLER	ÇALIŞMA USULÜ
BAŞKANLIK KURULU	Danıştay başkanı başkanlığında 3 daire başkanı 3 daire üyesi olmak üzere 6 asıl ve 2 daire başkanı 2 daire üyesi olmak üzere 4 yedek üyeden oluşur. Görev süreleri 2 yıldır.	- Üyelerin görev yerlerini dairelerin iş durumu ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak değiştirmek - Zorunlu hallerde daire başkanı ve üyelerin dairelerini belirlemek - Danıştay tetkik hakimlerinin çalışacakları daireleri, kurları ve görecekları işleri belirlemek ve gerektiğinde yerlerini değiştirmek - Daireler arasında işbölümünü belirlemek. - Yetkili mercinin neresi olduğu belirtilmemiş olan yönetim işlerini belirleme - Danıştay meslek mensuplarının yurt dışına gönderilmesine izin verme, ders ve konferans vermesine izin verme	- Başkanlık Kuruluna seçilecek asıl ve yedek üyeler Danıştay Genel Kurulunca seçilir. - Başkanlık Kurulu üyeliğine aynı daireden birden fazla kimse seçilemez. - Başkanlık Kurulu, üye tamsayısı ile toplanır. Asıl üyelerden birinin Kurula katılamaması hâlinde, noksanlık yedeği ile tamamlanır. - Başkanlık Kurulu üyeleri kendileri ile ilgili konularda Kurul toplantılarına katılamazlar. Başkanlık Kuruluna seçilecek olanların tamamının bir oy pusulasında gösterilmesi suretiyle oy kullanılması da mümkündür. Aday çıkmadığı veya yeter sayıda başvuru olmadığı takdirde Başkanlar Kurulu tarafından gizli oyla ve oy çokluğu ile adaylar dışından seçilebileceklerin üç katı aday gösterilir. - Başkanlık Kuruluna seçilenlerin görev süresi iki yıl olup bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilemezler. - Başkanlık Kurulu üyeliğine seçilen daire başkan ve üyelerinin seçim süresi dolmadan bu sıfatları değiştiğinde Kurul üyeliğinden ayrılmış sayılırlar. - Başkanlık Kurulu üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması hâlinde on beş gün içinde boşalan üyelik için seçim yapılır ve seçilen üye, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

ORGAN	YAPI	GÖREVLER	ÇALIŞMA USULÜ
YÜKSEK DİSİPLİN KURULU	Danıştay Başkanının Başkanlığında; - Her takvim yılı başında, Danıştay Genel Kurulunca her daireden seçilecek birer üye - İkisi dava daireleri ve biri de idari daireler başkanları arasından seçilecek 3 daire başkanından kurulur. - Danıştay Başsavcısı Kurulun tabii üyesidir.	Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeler hakkında, disiplin kovuşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına karar verir.	- Kurul üye tam sayısı ile toplanır ve üçte iki oyçokluğu ile karar verir. - Kurul üyeliklerinde boşalma halinde, boşalan yer için en çok 10 gün içinde yeniden seçim yapılır. - Kurulun yazı işlerini Genel Sekreter yürütür.
DİSİPLİN KURULU	- Genel Kurulun her takvim yılı başında seçeceği bir daire başkanıyla bir üyeden - Birinci sınıfa ayrılmış bir tetkik hakimi - Danıştay savcısından oluşur. Aynı şekilde birer yedek seçilir. Daire Başkanı Kurula Başkanlık eder	- Danıştay memurları hakkında Yüksek Disiplin Kurulu görevlerini yapar. - Danıştay memurları hakkında Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanunu Muvakkatı hükümlerine göre birinci derecede karar verir. - Danıştay memurları hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 226 ncı maddesinin (B) bendinde yazılı görüşme ve danışma kurulu görevini yapar.	- Kurul oyçokluğu ile karar verir. - Genel Sekreter Kurulun tabii üyesidir

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ

KURULUŞ / KALDIRILMA

Kuruluş: İçişleri, Hazine ve Maliye Bakanlıkları ile Ticaret Bakanlığının görüşleri alınarak Adalet Bakanlığınca kurulur ve yargı çevresi tespit olunur.

Kaldırılması: Kaldırılmasına veya yargı çevrelerinin değiştirilmesine, İçişleri, Hazine ve Maliye Bakanlıkları ile Ticaret Bakanlığının görüşleri alınarak, Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulunca karar verilir.

YAPISI / ÇALIŞMA USULÜ

- Başkanlık
- Başkanlar kurulu
- Daireler
- Adalet komisyonu
- Müdürlükler

GÖREVİ

- İlk derece mahkemelerince verilen ve istinaf yolu açık olan nihai kararlara karşı yapılan istinaf başvurularını inceleyerek karara bağlamak
- İlk derece mahkemelerince yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlara karşı yapılan itirazları inceleyerek karara bağlamak.
- Yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyumsuzluklarını çözmek
- Yargı çevresi içinde bulunan yetkili ilk derece mahkemesinin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargı çevresi sınırlarında tereddüt edildiği veya iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya yetkili olduklarına karar verdikleri hâllerde; o davanın bölge idare mahkemesi yargı çevresi içinde bulunan başka bir mahkemeye nakline veya yetkili mahkemenin tayinine karar vermek.
- Mülki idare amirleri tarafından verilen kamu görevlilerinin soruşturma izinleri ile ilgili itirazları karara bağlamak.

KESİN KARARLARI

İYUK 46. Madde kapsamında verdiği kararlar hariç diğer kararları kesindir.

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ

BAŞKANLAR KURULUNUN GÖREVLERİ

- Daireler arasında çıkan iş bölümü uyuşmazlıklarını karara bağlamak.
- Benzer olaylarda, bölge idare mahkemesi dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında veya farklı bölge idare mahkemeleri dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık bulunması hâlinde; resen veya ilgili bölge idare mahkemesi dairelerinin ya da istinaf yoluna başvurma hakkı bulunanların bu aykırılığın veya uyuşmazlığın giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, istemin uygun görülmesi hâlinde kendi görüşlerini de ekleyerek Danıştaydan bu konuda karar verilmesini istemek.
- Yapılacak istemler, konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kuruluna iletilir. İlgili dava daireleri kurulunca üç ay içinde karar verilir. Aykırılık veya uyuşmazlığın giderilmesine ilişkin olarak verilen kararlar kesindir.

BAŞKANLAR KURULUNUN YAPISI

- Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu, bölge idare mahkemesi başkanı ile daire başkanlarından oluşur.
- Bölge idare mahkemesi başkanının bulunmadığı hâllerde kurula daire başkanlarından en kıdemli olan başkanlık eder.
- Daire başkanının mazereti hâlinde, o dairenin en kıdemli üyesi kurula katılır.
- Başkanlar Kurulu eksiksiz toplanır ve çoğunlukla karar verir. Oyların eşitliği hâlinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

DAİRELERİN GÖREVLERİ

- İlk derece mahkemelerince verilen ve istinaf yolu açık olan nihai kararlara karşı yapılan istinaf başvurularını inceleyerek karara bağlamak.
- İlk derece mahkemelerince yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlara karşı yapılan itirazları inceleyerek karara bağlamak.
- Yargı çevresi içinde bulunan ilk derece mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını çözmek.
- Yargı çevresi içinde bulunan yetkili ilk derece mahkemesinin bir davaya bakmasına fiili veya hukuki bir engel çıktığı veya iki mahkemenin yargı çevresi sınırlarında tereddüt edildiği veya iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya yetkili olduklarına karar verdikleri hâllerde; o davanın bölge idare mahkemesi yargı çevresi içinde bulunan başka bir mahkemeye nakline veya yetkili mahkemenin tayinine karar vermek.
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

DİKKAT

Gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak bölge idare mahkemesi daireleri arasındaki iş bölümü, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenir.

	İDARE VE VERGİ MAHKEMELERİ	
	İDARE MAHKEMESİ	VERGİ MAHKEMESİ
KURULMA	Adalet Bakanlığı kurar yargı çevresini belirler	Adalet Bakanlığı kurar yargı çevresini belirler
KALDIRILMA	Adalet Bakanlığının talebi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulu kaldırır ve yargı çevresini değiştirir.	Adalet Bakanlığının talebi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulu kaldırır ve yargı çevresini değiştirir.
ÇALIŞMA USULÜ	Tek hakimle veya kurul halinde çalışır. Heyetler bir başkan iki iyeden oluşur. 25.000 altı olan uyuşmazlıklar tek hakimle görülür. (2026 yılı için tek hakim sınırı 485.000 liradır.)	Tek hakimle veya kurul halinde çalışır. Heyetler bir başkan iki iyeden oluşur. 25.000 altı olan uyuşmazlıklar tek hakimle görülür. (2026 yılı için tek hakim sınırı 485.000 liradır.)
ÜYE ATAMA	Hakimler ve Savcılar Kurulu atar.	Hakimler ve Savcılar Kurulu atar.
DAVA AÇMA SÜRESİ	60 gün	30 gün
GÖREVLERİ	Genel görevli mahkemedir. Danıştay ve Vergi mahkemesinin görevine girmiyorsa dava İdare mahkemesinde görülür.	1. Genel Bütçeye, il özel idaresi, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalar 2. Yukarıdaki konulara ilişkin 6183 sayılı Amme alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davalara bakar.
KESİN KARARLARI	1. Konusu 31.000 altı uyuşmazlıklarda verdiği kararlar 2. İlk inceleme sırasında verdiği gerçek hasma tebliğ, İYUK 3. Ve 5. Maddeye aykırılık gerekçesiyle verilen dilekçe red kararları Görevli idari yargı yerine tevdi kararları	1. Konusu 31.000 altı uyuşmazlıklarda verdiği kararlar 2. İlk inceleme sırasında verdiği gerçek hasma tebliğ, İYUK 3. Ve 5. Maddeye aykırılık gerekçesiyle verilen dilekçe red kararları Görevli idari yargı yerine tevdi kararları

MAHKEMELERDE ÇEKİNME VE RET

DANIŞTAY'DA

Ara verme süresi içinde çalışmak üzere; bir daire başkanı ile dört üyeden ve bir yedek üyeden oluşan nöbetçi daire kurulur. Nöbetçi dairenin başkan ve üyeleri Başkanlar Kurulu tarafından seçilir. Ara verme süresi içinde nöbetçi mahkemenin yapacağı işler;

- Kanun teklifleri hariç olmak üzere Yürütme tarafından verilecek ivedi ve kanunen belli süre içinde karara bağlanması gereken işler
- Yürütmenin durdurulması veya kanıtların tespitine ait işler
- Tutuklu memurlar hakkında memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanması hakkında kanun hükümlerine göre Danıştay'a gelen işler

BÖLGE İDARE MAHKEMESİNDE

2016 yılında yapılan değişiklikle, Bölge İdare Mahkemesi başkanının önerisi üzerine HSK tarafından yeterli sayıda nöbetçi mahkeme kurulur.

İDARE VE VERGİ MAHKEMESİNDE

Ara verme süresi içinde, Bölge İdare mahkemesi başkanının önerisi üzerine HSK tarafından üç yargıcın katıldığı bir nöbetçi mahkeme kurulur. Görevleri;

- Kanunen belli süre içinde karara bağlanması gereken işler
- Yürütmenin durdurulması veya kanıtların tespitine ait işler

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ	
MAHKEMENİN YAPISI	■ Uyuşmazlık Mahkemesi bir Başkan ile altı asıl, altı yedek üyeden kurulur. ■ Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Anayasa Mahkemesince kendi üyeleri arasından seçilir. Görev süresi 4 yıldır. ■ Uyuşmazlık Mahkemesine, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile Danıştay Genel Kurulunca kendi daire başkan ve üyeleri arasından üçer asıl, üçer yedek üye seçilir. ■ Görev süresi dolacak olanların yerine, bu sürenin sona ereceği tarihten önceki 2 ay içinde; yaş haddi nedeniyle emeklilik halinde ilgilinin emekliye ayrılacağı tarihten önceki iki ay içinde; görev süresi dolmadan boşalan yerlere ise boşalma tarihinden itibaren iki ay içinde seçim yapılır. Görev süresi bitenler yeniden seçilebilirler
UYUŞMAZLIK ÇIKARILMAYACAK DURUMLAR	■ Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla baktığı davalar ■ Anayasa Mahkemesine açılan siyasi partilerin kapatılması davaları
GÖREVLERİ	Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir.
KARARLARIN NİTELİĞİ	■ Uyuşmazlık Mahkemesinin kararları kesindir. ■ Başkanın uygun göreceği kararlar Resmi Gazete'de yayımlanır.